

pevnost



edice

Ondřej
S. Nečas

Zlaté
zrcadlo



Ondřej S. Nečas

ZLATÉ ZRCADLO





Ondřej S. Nečas

ZLATÉ ZRCADLO



**NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA**

Copyright © Ondřej S. Nečas, 2013
Cover © Jan Štěpánek & Lukáš Tuma, 2013
Czech Edition © Nakladatelství Epoque, 2013

ISBN 978-80-7425-179-5

1. kapitola

Bylo to už dávno, co Ambrož Zátka naposled cestoval dál než na den jízdy od Bludova. Nyní byl na cestě již druhý den a bylo to úmorné. Dvaatřicet hodin strávených v kočáře, jen s přestávkou na přespání v jednom mizerném zájezdním hostinci, jinak nic než kodrcání nudnou krajinou, plnou kamenů a neduživé trávy.

Oblast, kterou projížděli, byla rozdělena na desítku malých územíček s místními pány a vladyky, kde neustále docházelo ke všelijakým pŕtkám, spojenectvím a zradám, aniž by cokoli z toho mohlo přinést nějakou zásadnější výhodu pro kohokoliv. Na to byly zdejší pozemky příliš bezcenné. Většinu tvořily bažinaté pláně, které se jen zvolna dařilo odvodňovat, a lesy s pokroucenými, nezdravými stromy. Těch pár vesnic s drobnými políčky sotva uživilo sebe, natož aby mohly svému pánu přinášet nějaký zisk.

Výjimkou bylo několik stříbrných dolů pod kopci na jihu, které, jak Ambrož slyšel, sice nevynášely tolik, jak by si jejich majitelé přáli, jistě se však jednalo o stabilnější příjem než desátky z místních farem.

Žádnou vesnici už dlouho nepotkali a cesta, kterou jejich kočár zdolával, dávno nepřipomínala silnici, Ambrožovi spíše připadalo, že kočí kličkuje planinou a snaží se vybírat místa, kde je o něco méně kamenů než jinde. Byl unavený, otrávený a zlobil se na celý svět, zejména na sebe, že se ne-

chal přesvědčit k této cestě. Kdyby šlo alespoň o úřední záležitost, mohl by své rozezlení směřovat na radu konšelů nebo podkomořího nebo prostě kohokoliv, kdo by byl v danou chvíli po ruce, ale tak to nebylo. Jednalo se o službu starému příteli, kterou sice dost dobře nemohl odmítnout, ale žádost byla formulována tak opatrně a byla plná omluvných frází a ujišťování o nedůležitosti popisovaného problému, že si Ambrož jen těžko mohl v myšlenkách vylít vztek na jejím autorovi.

Jonáš Balin ve svém dopisu kličkoval a vyjadřoval se v dlouhých a nesrozumitelných větách, přesto Ambrož vy cítil, že jej něco velmi rozrušilo; něco, co nechce pojmenovat, ale neví si s tím rady. Nezbylo tedy než vyrazit na tuhle nesmyslnou cestu.

„Spíte, pane?“ ozval se šeptem druhý pasažér, mladší písař Ginka Tril; mladíček od pohledu sotva sedmnáctiletý, ale vzhledem k tomu, kolik měl v sobě skřítků krve, nebyl vzhled úplně směrodatný.

Ambrož jej vzal s sebou jednak proto, aby dodal své přítomnosti puncu úřednosti, a také aby jej nenechával na krku Kolískovi, který už tak bude mít s agendou po dobu hejtmánovy nepřítomnosti práce až až.

Ginka Tril pracoval v jeho kanceláři teprve měsíc a zatím nestačil víc, než se s patřičnou mladickou horlivostí nadšeně rozkoukávat. Ve skutečnosti byl synovcem přítele jednoho z radních, který vyjádřil přání, zda by Ginka mohl nějaký čas u hejtmána získávat písařskou praxi, než dokončí studia. Ambrož se neptal, ale bylo mu jasné, že mladík měl patrně na univerzitě nějaký malér a byl tímto způsobem uklizen. Nehodlal se zpěčovat přání pana radního a byl připraven poskytnout mladému Ginkovi bohatý rejstřík těch

nejméně příjemných zkušeností, jaké tato práce může nabídnout.

Jak se zdálo, v případě této cesty nebyl Ambrožův záměr úspěšný, Ginka se tvářil, jako by šlo o zajímavý výlet, a čas trávený v kočáře využíval k tomu, aby obtěžoval hejtmana otázkami.

„Existuje způsob, jak se dá poznat vrah?“ nadhodil právě teď, když si všiml, že se Ambrož vytrhl z podřimování.

„Myslíte na pohled?“ reagoval hejtman rozespale.

„No ano. Už jste se setkal s mnoha vrahy, že ano? Mají něco, co jiní ne? Víte, jako když se jim třeba podíváte do očí, uvidíte to tam?“

Po celou cestu se Ginka pokoušel zavést hovor na témata, jako byli vrahové, žháři, popravy a zločin obecně. Snad to souviselo s pochmurností krajiny, která je obklopovala; obloha byla zatažená, a přestože bylo teprve brzké odpoledne, panovalo venku šeravé přitímní. Nejspíš se schylovalo k dešti.

Ambrož si povzdechl, protože na základě zkušenosti posledních hodin věděl, že se stejně odpovědi nevyhne.

„Vrah, to není žádné povolání,“ řekl. „Třeba zloděj, to ano. Jednoho dne si můžete říct: stanu se zlodějem, naučím se to, a když v tom budu dobrý, slušně si vydělám – a když ne, nechám toho a budu třeba tesařem. Jestliže budete mít před sebou pět nevinných a jednoho zloděje, pravděpodobně poznáte, který z nich to je, jako i poznáte tesaře od zlatníka; jeho profese na něm nechá jisté stopy. U vrahů je to jiné.“

„Ale jsou přece nájemní vrahové,“ namítl Ginka, „kteří se vraždami živí.“

„To je něco jiného. Úkladná vražda je vždycky především akt proti životu. Akt nenávisti. Je to něco, co vás promění

uvnitř; nikdo není tak otrlý, aby to bral jen jako řemeslo, ačkoliv mnozí vám to budou tvrdit. Zloděj se může napravit a stát se slušným člověkem, ale vrah ne, ten i při nejlepší vůli zůstane vrahem nadosmrti.“

„Myslíte, že už to musí mít v sobě od narození? Rodí se jako vrah?“ tázal se Ginka.

„To je těžké. Jsou dva druhy vrahů,“ pravil Ambrož po chvílce přemýšlení. „Jedni zabíjejí v náhlém hnutí myslí, a když je po všem, sami nevěří, že se to stalo. Překvapí je to. Zatímco ti druzí vědí, co dělají, mají svůj čin promyšlený a vědí, čeho chtějí dosáhnout. Mnohdy se přecení, nezvládnou svůj čin dokonat nebo se zhroutí těsně po něm – ale pokud ne, pak...“

„Pak co?“

„Změní se. Přijmou to, čím jsou, ukryjí to v sobě a navenek na nich nepoznáte nic. Dokud nezjistí, že je po všem, a neodhodí masku.“

„To zlo... je už v nich? Jak se objeví?“

„To nevím,“ odpověděl Ambrož. „Ale jsem přesvědčen, že pokud v sobě takové zlo máte, víte o tom. A umíte to skrýt.“

„A co ten první druh vrahů? Ti, kteří to nechtěli...“

„Tam může spadnout kdokoliv.“

„To snad ne...“

„Ale ano,“ přerušil jej Ambrož nevrle. „Každý, i vy nebo já, má v sobě ukrytou strunu, která když se rozezná, přinutí vás spáchat vraždu. I ti nejušlechtilejší se dají přesvědčit, že v daném okamžiku je vražda nejlepším řešením; i největší zbabělec se dovede rozzuřit a proměnit v bestii, obvykle je pak těch pár chvil šťastnější než kdy dřív. Neexistuje nikdo, kdo by se nemohl stát vrahem.“

„To zní... smutně.“

„Tak to je. Proto je nemožné odhalit pachatele vraždy, dokud nevíte, co vlastně bylo její pravou příčinou. Pak teprve můžete poznat, kdo z těch všech obyčejných lidí měl důvod. Důvod stát se vrahem.“

„Zajímalo by mě,“ nadhodil Ginka zvolna, „jak by to dopadlo, kdybyste se rozhodl spáchat vraždu vy.“

Hejtman na něj upřel zrak zpod přimhouřených víček, ale neviděl žádnou stopu nemístného žertování, Ginkova upřímná, hladká tvář vyjadřovala prostou zvědavost. Zřejmě to byl některý ze skřítkovských předků v jeho rodokmenu, po němž získal tento výraz jemné naivity, který mu zřejmě už navždy bude bránit docela dospět. *Měl by si nechat narůst vousy, pomyslel si Ambrož, pokud nechce, aby si ho pletli s dívkou.*

„Zatím nevím, co by mohlo být tou strunou u mě,“ odvětil.

„Nikdy vás nikdo nerozčílil tak, že byste ho toužil na místě zabít? Nepotkal jste nikoho, kdo by zasloužil smrt, přestože na něj spravedlnost nedosáhne?“

„Ne. A víte proč? Kdyby tomu tak bylo, musel bych zabíjet skoro denně.“

„Tomu sám nevěříte. Lidé většinou nejsou tak špatní. Až na výjimky, samozřejmě.“

„Není to ironie?“ zabručel hejtman. „Vás názor, že lidé nejsou tak špatní, přivedl k tomu, že je třeba je zabíjet. A já, který v každém vidím potenciálního vraha, vás od toho zrazuji.“

Ginka se nadechl, ale nevěděl, co na to říct.

Mlčení mu ovšem nevydrželo dlouho.

„Ale stejně,“ řekl, napůl pro sebe, ale tak, aby to Ambrož těžko mohl přeslechnout, „i když pomíneme motiv, jak by se dalo někoho odstranit, aby vás nechytily?“

Hejtman se rozhodl předstírat, že spí, Ginka bohužel patřil k tomu druhu tazatelů, kteří když nedostanou odpověď, odpoví si sami.

„Já myslím, že nejlepší by bylo použít pomalý jed. Aby oběť zemřela až třeba po měsíci, kdy už já budu hodně daleko a nepadne na mě podezření.“

„Vy znáte takový jed?“ zeptal se zcela proti své vůli Ambrož.

„No... slyšel jsem, že třeba po otravě tchořimi houbami se umírá po několika týdnech...“

„Jenomže první příznaky otravy se projeví už za dva dny. A musíte jich sníst správné množství. Jak byste k tomu oběť donutil? Podstrčil byste je kuchaři? Myslíte, že by si na vás nevzpomněl, až by příčina smrti vyšla najevo?“

„No dobrá, tak jiný jed. Třeba bolehlav, po kapkách, aby smrt přišla zvolna. Řekněme, že náš muž má ve zvyku každý večer vypít sklenku likéru...“

„A nepřestane s tím, ani když ho nemoc upoutá na lůžko? Nevšimne si, že mu je po té večerní skleničce vždycky hůř? A jak byste zařídil, že se třeba nenapije někdo jiný? Ne, řekl bych, že spolehlivější už by bylo zavraždit jej pomocí kouzla.“

Ginka si viditelně vzdychl, když zachytil posměch v Ambrožově hlasu.

„Já vím, že smrtící kouzla spolehlivě nezvládá skoro nikdo, většina má mnohem větší šanci zabít při tom sebe.“

„A i kdyby se to povedlo,“ doplnil hejtman, „pro průměrně schopného olyx-gina by nebyl problém určit původce kouzla.“

„Tak tedy jiný způsob,“ nevzdával se Ginka. „Pošlu oběti lahev s otráveným vínem a zaonačím to tak, že to bude

vypadat, jako by ji poslal někdo jiný. Tak se můžu zbavit dvou protivníků naráz.“

„Podle toho, co já vím,“ pravil Ambrož, „ty nejpromyšlenější vraždy obvykle ztroskotají na maličkostech. Čím více falešných stop se vrah snaží nastražit, čím více nápadů, aby od sebe odvedl pozornost, tím větší je šance, že na sebe ukáže. A kromě toho jste se vyhnul tomu vůbec nejdůležitějšímu, a to je motiv. Právě motiv je nakonec tím, co obvykle spojí vraha s obětí. Možných motivů je vcelku málo, většinou je to zisk anebo žena, ať už jde o žárlivost nebo zhrzenou lásku, také to může být snaha utajit jiný zločin, zbavit se nebezpečného svědka anebo dávná křivda... ale takřka vždy je spojitost dříve či později odhalena. Je jen jediný způsob, jak spáchat vraždu a mít velkou šanci, že nebudete odhalen.“

„Ano?“ ptal se Ginka dychtivě.

„Zabíjet bez motivu. Vezměte nůž, vyrazte v noci do ulic, vyberte si náhodnou osamělou postavu, probodněte ji a zmizte. Pokud nebude mít vyšetřovatel mimořádné štěstí, neodhalí vás.“

„Tak byste na to šel vy?“

„Nu, pokud by se mi podařilo vzbudit dojem, že šlo o zločin tohoto druhu... Ale to není tak snadné.“

„Záleží taky na tom, kdo by byl obětí, že?“ mínil Ginka. „Kdyby to byl někdo bezvýznamný...“

„To ovšem nevím, proč bych měl někoho takového zabíjet,“ odvětil hejtman suše. Ten rozhovor byl nakonec právě tak cynický, jak atmosféra cesty slibovala.

2. kapitola

Konečně dorazili k cíli. Planinu náhle vystřídala kopcovitá krajina; kočár musel překonat krátké stoupání a ocitl se mezi skalami, které jako prsty zpola natažené dlaně obklopovaly kamenitou plošinu, na níž spočíval dům. Vypadalo to, jako by vyrůstal z mlhy. Jeho úpatí obklopoval opar čpící vlhkou skálou a vodou stojící léta bez pohybu, a jak kočár projížděl, mlha kolem kol se trhala do vírů krouticích se jak netopýři vytržení ze spánku, než se zas ustálily a slily do jednotného, bledého povlaku.

Přední průčelí domu čítalo dobrých čtyřicet oken. Byl to velký dům, rozložitý, až přehnaně pro tento kout světa, kde lze těžko pořádat večírky pro stovky hostů a už vůbec ne očekávat, že by se zde usadila početná rodina, která by využila tolik prostoru. Přesto zde pán Kazimír Bok z Vildretu před deseti lety nechal dům postavit, přestavěl starou polo-rozbořenou tvrz a usadil se tu. Těžko říct proč, neměl rodinu a zřejmě si nepotrpěl na okázalost, sotva by mohl využít dům s více než dvěma pokoji. Podle toho, co Ambrož slyšel, to byl ten typ muže, jaké nazveme ctihodným kmetem už ve čtyřiceti. Vlastnil většinu místních stříbrných dolů a výnosy investoval do obchodů, které přinášely nízký, leč stabilní příjem a jen málo rizika.

Jonáš Balin byl jeho správcem a v dopise se o něm zmiňoval jako o uzavřeném muži, který pokud měl nějaké ra-

dosti ze života, pečlivě je skrýval. Dalo by se očekávat, že někdo takový bude žít ve starém domě po předcích, v sídle pamatujícím slávu, kterou je třeba uchovávat alespoň oprášením starých obrazů a občasným větráním dávno opuštěných komnat. Ale aby si takový dům sám postavil? To bylo zvláštní.

Odpověď na tuto otázku se již sotva někdo dozví, pan Kazimír Bok zemřel před pěti týdny. A cosi související s jeho smrtí přimělo Jonáše Balina, aby napsal onen dopis a donutil Ambrože přijet. Hrozba, kterou nezmínil, ale šlo ji vyčíst mezi řádky.

Kočár zastavil před hlavním vchodem. Ginka Tril čile vyskočil, jako by na něm ta cesta nenechala ani stopu únavy, a přidržel Ambrožovi dvířka. Kočí zatím zabouchal na dveře.

Ambrož ztěžka vystoupil, protáhl se a zkusil si trochu urovnat šat. Krajkový límec měl pomačkaný a nedalo se s tím nic dělat, těžký brokátový baret mu spadl až kamsi na rameno, stáhl jej a protřepal, pak si jej natáhl zpátky přes šedivé, řídnoucí vlasy. Dotáhl si opasek a vrátil závěs palcátu tam, kde měl být; nosil tuto ozdobnou zbraň jako odznak svého úřadu a měl ji raději než zlatý řetěz s pečeti, který byl druhou možností – jsou situace, kdy může být pěkný kus železa, i když je vykládaný stříbrem a acháty, velmi užitečný. Na cestování to ale moc pohodlné nebylo.

Skončil s úpravou zevnějšku a rozhlédl se po průčelí domu. Slunce se ztrácelo za mračným, šedivým povlakem a dům byl obklopen stínem, který přicházel jako kdyby odnikud, jako by vystupoval ze samotných stěn. *I ve slunném letním dni, připadlo hejtmanovi, zde musí ležet stín.*

Dveře se otevřely a za nimi vykoukla vrásčitá tvář komorníka a krátkozrace mžourala na návštěvníky.

Ginka se energicky chopil role pobočníka, jehož úkolem je postarat se o náležitě entree.

„To je hejtman města Bludova, pan Ambrož Zátka. Přijíždíme na pozvání Jonáše Balina.“

Strčil do dveří, aby jeho představený mohl vejít. Komorník ustoupil.

„Jste očekávání, pánové,“ pravil chraptivě.

Vyhlédl ven a ukázal kočímu, kudy se dostane ke stájím a vchodu pro služebnictvo. Ginka zatím pomohl Ambrožovi z pláště, pak si stáhl svůj. Když shodil kápi z hlavy a odhalil zlaté vlasy kryté jen jednoduchou čapkou, provanula náhle vstupní síň něčím, co už dávno nepoznala – mládím a bezstarostností. Ginka několika takřka tanečními pohyby složil oba pláště do úhledné hromádky a strčil ji komorníkovi, otočil se kolem své osy a rozhlédl se síní. Ve svých červeno-modrých šatech, v kabátku s kanýry a stříbrem lemovaném límcí byl tou nejbarevnější věcí široko daleko; Ambrož, jenž volil důstojnou čerň, sem zapadl mnohem lépe. Obklopovalo je dubové ostění, lovecké trofeje, mrazné svícny a chlad.

„Pojďte prosím za mnou,“ pravil komorník upjatě, jako by pro něj Ginkova živoucí přítomnost byla osobní urážkou.

„Další hosté zatím nedorazili?“ ptal se jej Ambrož, zatímco procházeli chodbou podél řady oken zšedlých prachem.

„Ostatní čekáme zítra.“

Zastavili u dveří, za kterými se nacházela střízlivě zařízená pracovna. Bylo v ní tepleji díky několika polenům v krbu, která se zvolna rozpadala na žhavé uhlíky a sálalo z nich příjemné teplo. Za stolem již na návštěvníky čekal Jonáš Balin – drobný, poněkud vyschle působící muž kolem padesátky; vlasy, z nichž zbývalo jen pár řídkých pramenů,

přikryté kloboukem, jenž připomínal uříznutý kravský roh; na sobě měl dosti neslušivý kabát z šedého a hnědého sukna, ve kterém se trochu ztrácel.

„Ambroži!“ zvolal potěšeně, „rád tě vidím. To už je let...“

Předstíraná bodrost se z jeho tváře zvolna vytratila a zůstaly jen neurčité obavy.

„Dobrých dvanáct let,“ přitakal hejtman povzbudivě a potřásl si s ním rukou. Pak představil mladšího písaře Ginku a čekal, co bude dál.

„Ano, jsem nesmírně vděčný, že jste přijeli, nesmírně vděčný.“

Jonáš Balin jako by nevěděl, jak začít. Rozhlédl se po místnosti, přešel zrakem stůl, který byl pokrytý chaoticky poházenými hromadami listin (další svitky a desky s pergameny ležely na židlích a na dubovém sekretáři v rohu).

„Tohle je pracovna zesnulého pana Boka,“ pravil. „Trávil tu mnoho času, vlastně posledního půl roku prakticky veškerý čas. Trápila jej dna. Dříve často vyjížděl na projížďky do lesa a na lov, býval pryč i několik dnů a nebral si s sebou žádné sluhy, byl to na svůj věk velmi houževnatý muž. Ale nemoc jej nakonec zlomila.“

Tohle sdělení nešlo příliš dohromady s představou usedlého obchodníka, kterou o Kazimíru Bokovi Ambrož choval.

„Byl to zřejmě samotářský člověk,“ nadhodil.

„Ano, to ano. S lidmi se moc nestýkal. Já jsem pro něj vyřizoval všechny běžné záležitosti, byl jsem mu asi nejbližší, a přesto... věděl jsem o něm jen velmi málo. Jedl sám, víno pil také sám, večery trávil zde, za zamčenými dveřmi.“

Balin zmlkl a hleděl na své ruce. Ambrož se stále nemohl dobrat zdroji znepokojení, jež se mu zračilo ve tváři.

„Měl nějaké příbuzné?“ zkusil to z jiného směru.

„Přímé ne,“ odvětil Balin. „Byl jsem určen vykonavatelem jeho poslední vůle, proto se také nyní zabývám jeho listinami... Podle závěti zdědí dům a většinu majetku Eliška Kalnová, dcera jeho zesnulé sestry, menší peněžní částku pak jeho sestřenice Radmila z Křesna, která ovšem je už dárou v letech. Pak je tu její syn, Miloň z Křesna, ten je ale na cestách, pokud vím, plaví se někde po moři. To jsou všichni.“

„Z Elišky je tedy vcelku bohatá nevěsta,“ shrnul Ambrož.

Jonáš Balin se zatvářil ještě zasmušileji.

„To vlastně... bych nemohl tvrdit,“ pronesl.

„Ano?“ snažil se jej Ambrož opatrně přimět k řeči.

„Víte, když odečteme podíl paní Radmily a všechny výdaje, z hotových peněz mnoho nezbuďte. A pozemky...“

„Jsou tu přece stříbrné doly,“ napověděl hejtman.

„Ano, doly...“ Balin se obrátil ke stolu jako k poslední záchrance a popadl několik pomuchlaných pergamenů. „Víte, když se podíváte tady... podívejte...“ šustil listinami a ruce se mu při tom třáslly.

Ambrož se marně snažil z drobných čísel něco vyčíst.

„To vypadá,“ ozval se Ginka, který mu nahlížel přes rameno, „jako by doly za minulý rok vykázaly větší výnos, než byl ve skutečnosti. Takže po zaplacení daní a nákladů... vlastně nic nevynesly?“

Balin, celý bledý, přikývl.

„Já přísahám, že jsem o ničem neměl tušení. Všechny tyto záležitosti si řešil pan Kazimír sám...“

„Ale proč by to dělal?“ nechápal Ambrož. „Proč by platil daně ze zisku, který neměl?“

„Možná nechtěl, aby se všichni dozvěděli, že je na mizině,“ navrhl Ginka.

„Na mizině nebyl,“ upřesňoval správce. „Všechny běžné výdaje domu... víte, vždycky si rád dopřával dobrého jídla, objednávali jsme francouzské víno a lanýže... kdybyste viděli, kolik dokázal utratit za lanýže!“

„Užíval si až do konce, co?“ poznamenal Ginka neomaleně.

„A ty se bojíš, že tohle,“ kývl Ambrož k pergamenům, „by mohlo nějak ovlivnit přípravu svatby?“

Tolik ještě pochopil z Balinova dopisu, že zítra se mají v tomto domě odehrát zasnuby Elišky Kalnové a Jana Firna, syna majitele sousedního panství.

„Je to poněkud delikátní záležitost,“ vysvětloval Balin. „Mezi panem Kazimírem a panem Baltazarem Firnem nebyly nikdy moc přátelské vztahy. Pan Kazimír vyjednával sňatek své neteře víc než rok, zítra má být sepsána manželská smlouva.“

„Smrt pana Boka na tom nic nezměnila?“

„Vlastně ne, všechno už bylo dohodnuto. Zbývá dojednat poslední drobnosti.“

„Myslíte, že starý pan Firn bude chtít vycouvat,“ nadhodil Ginka, „když se teď dozví, jak je to s těmi doly?“

Balin pokrčil rameny.

„Doly nejsou záležitostí věna, nýbrž dědictví, a toho se manželská smlouva netýká. Nicméně se dá předpokládat, že pan Firn přistoupil na poměrně nízké věno právě s vidinou pozdějšího zisku...“

„Nu, je to jistě politováníhodné, pokud ze svatby sejde,“ pronesl Ambrož rozmrzele, „ale opravdu nevím, jak bych ti v tomhle mohl pomoci.“

„Ne, to asi ne. Je tu však jiná věc, kterou...“

Balin zmlkl, rozhlédl se, jako by hledal nějaké východisko, potom se posadil ke stolu.

„Tahle zásuvka, když se nejprve zatlačí dovnitř a potom se otočí touhle ozdobou...“

Opřel se do letitého dřeva a uvnitř stolu cosi tiše cvaklo. Když pak vysunul velkou zásuvku, byla v ní druhá, menší a mělká, jen na pár listin.

„Přišel jsem na to náhodou. Když se zásuvka příliš naplní, nedá se zavřít, protože ta menší vzadu překáží...“

Ambrož sáhl po hromádce pergamenů, Balin sebou trhl, jako by mu v tom chtěl nejprve zabránit, pak nechal ruku klesnout.

Vypadalo to na první pohled jako nějaké poznámky tvořené ledabyle a s přestávkami; občas byly věty přeškrtané a přepsané.

„Tohle je jistě součást většího celku,“ řekl Ambrož.

„Nic víc jsem nenašel,“ opáčil Balin. „Vysvětluji si to tak, že pan Kazimír tu měl jen stránky, na kterých zrovna pracoval, a po dokončení je uložil ke zbytku, který je uschován jinde.“

„Je to jeho písmo?“

„Ano, samozřejmě.“

Na horním okraji první stránky stál šikmo napsaný text, vmáčkнутý do volného místa:

Paměť mi slouží čím dál hůře. Možná je to štěstí. Záblesky jasna přicházejí stále řidčeji, už je ani nezapisuji. Zbývá mi jen málo radostí a toto je jedna z nich; vědomí, že Opičák si na mě nepřijde.

Nápis zasahoval téměř do následujícího záznamu, který byl zřejmě starší, datovaný asi před půl rokem a psán jistější rukou.

Kdo by to řekl, že tohle bude náš poslední lup? Na tom dni nebylo nic zvláštního; Opičák nastražil železa na cestě,

chytil se do nich jakýsi kožešník. Vlk ho zabil rychle a docela bez fantazie, jako by byl myslí jinde. Jistě, byl u těch svých dívenek ve mlýně, hlupák, kdybych jenom tušil, že si je schovává a chodí se na ně dívat. Cítil jsem dlouho, že ho jeho rozmary pohlcují. Pořád ještě dokáže napodobit útok skutečných vlků, je precizní, když se jeho mysl podaří upoutat, avšak jindy se chová spíše jako pes, co se snaží přehryzat šňůru.

Pak další záznam, o něco novější:

Vím, že tímhle to končí. Už ani nemám sílu na další projíždky, moje tělo mě zrazuje, zbývají mi jen vzpomínky a ani ty nejsou tak jasné, jak bych si přál. Někdy jsem přesvědčený, že některé věci se nemohly stát, že jsou to jen výplody mé staré mysli, tajné touhy přetavené v blud skutečnosti. Někdy však, když se probírám svými záznamy, vidím před sebou ty chvíle docela jasně, okamžiky, kdy jsme překročili hranice pekla. Někdo by možná řekl, že jsme vraždili jen kvůli zisku, nepochopil by však skutečný důvod.

Paměť je zvláštní věc. Cítím se bezmocný proti vlastní paměti, proti zapomínání faktů i pohnutek. Co zbývá, jsou obrazy, ovlivněné tím, jak svět vidí jiní. Snad proto sepisuji tato slova, v naději, že se mi podaří zachytit ten prchavý okamžik skutečnosti, jak jsem ji cítil já, a že někdo po mé smrti pochopí.

Vlk miloval svůj obraz Bestie z Marquenu. Přiměl jsem ho držet jazyk za zuby, když jsem mu slíbil, že takhle bude jeho nestvůra žít dál, ještě stovky let se jí budou bát a budou jí připisovat všechna nejasná úmrtí v okolí. „V tom je moje nesmrtelnost,“ řekl. A já s ním souhlasím.

Opičák je ustrašený tvor, ale když se může vymanit z té své skořápky, je z něj náhle jiný člověk. Má rád ty svoje hra-